

Spotřeba elektřiny klesá

- CZ24 News | 21. prosince 2023

EU: Mohou za to úspory i soláry, a těch bude stále rychleji přibývat.

Eurostat vydal zajímavou sadu základních ekonomických údajů, ve kterých porovnává tempo obnovy hospodářského života po pandemii. Potvrzuje bídne postavení České republiky, která se zatím nedokázala vyškrábat na předchozí úroveň. Můžeme to sledovat na jakési společné nástěnce (*European dashboard*), kde najdeme 33 ukazatelů v grafickém vyjádření. Koho to zajímá víc, může se pak ponořit do tabulek, které to podkládají (pod grafem je vždy přímý odkaz *Acces to data*).

<https://ec.europa.eu/eurostat/cache/recovery-dashboard/>

Mě nejvíc zaujal meziroční pokles spotřeby elektřiny o více než 11 procent, do kterého se samozřejmě promítá celková slabost ekonomiky, ale přidávají se i další důležité vlivy. Prvním jsou úspory, ke kterým nás dohnaly vysoké ceny, a druhým je rostoucí vliv *prosumers*, tedy těch, kdo jsou spotřebiteli i výrobci zároveň. Část spotřebované elektřiny tak neprochází trhem a není touto statistikou zachycena.

Jinými slovy, roste počet těch, kdo jsou drastických cen za energie ušetření. A pokud se těžiště růstu cen přeneso do distribuce, jak to zatím vypadá, bude přibývat i zájemců o ostrovní řešení, aby byli od sítě úplně odstrizeni. Rozvine se velká soutěž spotřebitelské tvořivosti v oblasti akumulace a sdílení,

nejen přes baterky, ale taky teplou vodu v podzemním bazénu, stlačený vzduch, gravitační metody, jako je zdviháný a spouštěný betonový blok a další způsoby. Největší šanci to má při vytváření virtuálních elektráren pro stále větší ostrovy.

Příklad soběstačné decentralizované regionální energetiky si můžeme vzít třeba u energetických rebelů v německém elektrárenském družstvu Schönaau, kterému se podařilo dokonce vykoupit regionální distribuční síť. Počátky tohoto družstva jsou trochu odlišné od toho, co způsobilo náš úprk od trhu. Sahají totiž až do roku 1986 s jadernou katastrofou v Černobylu. Nešlo tedy o ceny, jen o odmítání elektřiny z jádra, čehož se dalo dosáhnout jen tím, že si začali vyrábět vlastní energii.

Doporučuji k přečtení jejich případovou studii, protože úspěch Schönaau byl jedním z významných argumentů pro německou *Energiewende*. Odkaz jsem převzal od britské nadace, která pečuje o lokální rozvoj. Ten má větší šanci, pokud jej živí vlastní energetika.

<https://www.centreforpublicimpact.org/case-study/community-energy-cooperative-schoenau-germany>

<https://www.centreforpublicimpact.org/case-study/naca-fail-forward>

Česko v obnovitelných zdrojích těžce zaostalo, takže prudký pokles spotřeby elektřiny z trhu je signálem probuzení, dohánění. Ještě větší dynamiku bychom našli v Polsku. I u nás se lokální politiky začínou lišit od těch centrálních. Centrální zdroje vyděsily náklady uhlí zatíženého astronomickou cenou povolenek a hledají spásu v jádru (které však může být ještě dražší). Lokální politiky půjdou přes zvyšování nezávislosti prostřednictvím obnovitelných zdrojů.

Co to s námi udělá, to teprve uvidíme, protože od ledna začne konečně platit novela energetického zákona umožňující přípravu energetických sdružení a komunit. Ministerstvo životního prostředí vypsal první výzvu na soutěž o podporu na zakládání energetických komunit, tedy na přípravu studií prokazujících ekonomickou schůdnost záměru, dále na projektové přípravy a na školení regionálních energetických manažerů, kteří by měli být duší této změny.

Moc peněz tam není, mají vystačit na prvních 40 komunit. Nevím, proč se tak skrbklí, ale záměr je nakonec docela užitečný. V soutěži budou zárodky komunit vybírány tak, aby to byla co nejpestřejší sada a mohly sloužit jako piloty pro ostatní. Uzávěrka přihlášek pro první kolo je posledního ledna. Zákon je tak okleštěný, že nejbližší dva roky se víc než plánovat ani nedá. Ale panely na střechy valit mohou. A za dva roky se snad uvolní i akumulace a flexibilita.

Současný pokles spotřeby tržní elektřiny tedy určitě není u konce. Avšak nepochybuji o tom, že aktualizovaná Státní energetická koncepce, kterou měla vláda v těchto dnech předkládat, počítá s pravým opakem.

Tvorbě této koncepce předcházela Národní klimaticko-energetický plán, který se věnuje hlavně našemu podílu na unijních závazcích v ochraně klimatu. Reakce Evropské komise na český návrh je spíše kritická. Neunikly jí naše úspory energie, kde máme možná rychlejší tempo než průměr EU, ale vyčítá nám nízké ambice ve zvyšování podílu bezemisních energií. Lepší by bylo dosáhnout 33 % procent do roku 2030 než našich nabízených 30 procent. A to jsme se nedávno snažili držet dvacítky.

<https://www.obnovitelne.cz/clanek/2888/pridejte-v-zelene-energetice-a-akumulaci-vyzyva-cesko-evropska-komise>

Pomoci nám může zázračná proměna toho, co někteří vnímají jako neúnosné náklady, a sice prodej povolenek. Jejich výnos je třeba využít pro investice do zmíněného energetického obratu, který drží krok s technologickým trendem, šetří klima, vydělává peníze, a vedle toho nabízí také zcela revoluční

demokratizaci energetiky a občanskou a komunitní svobodu. Ale i kdyby šlo jen o ty prachy, „**výstavba nových obnovitelných zdrojů může** podle studie Deloitte zpracované pro Svaz moderní energetiky (zveřejněné v polovině letošního roku) **vylepšit příjmy domácností o 145 mld. Kč, navýšit výrobu v ČR o 721 mld. Kč a vytvořit 34 000 pracovních míst,**“ čtu ve zmíněné zprávě.

Našel jsem si tu studii a hlavní závěry na mne udeřily hned na úvodní dvoustraně. Z dostupné finanční podpory lze vystavět fotovoltaické elektrárny o výkonu 15,3 GW do roku 2030 a dalších 12,7 GW do roku 2035.

<https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/energy-and-resources/articles/rozvoj-obnovitelnych-zdroju-do-roku-2030.html>

Počítejte, že 10 GW má roční produkci jako jeden blok Temelína. Mohly by tu tedy být tři takové kapacity, dřív, než v Temelíně vyroste jeden nový blok – a bude mít starosti, jak svoji elektřinu příslušně draho prodat.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)